

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

7

MAYIS 1940
S A L I

Numara : 244 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Türkiye'nin İngil- tere'ye itimadı

Norveç harbi dolayısıyla sarsılmadı

Çemberlâyn, Avam kamarasında harp vaziyeti hakkındaki münakaşaları bir

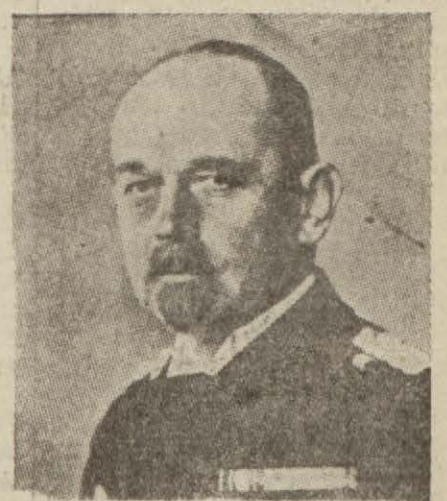
Şimal
harekâtını
idare
eden
Alman
kuman-
danları

Norveçteki Alman İtaati kuman-
danı general Falkenrost

Danimarkadaki Alman İtaatinin
kumandanı hava generali Kaupisch

Norveç'te karaya asker taşı-
macılığı idare eden Amiral
Soalvachter

Şimal deniz harbinin idare eden
Amiral Karis

nutukla açtı

Trondhaym cephesin- den geri çekilişin sebepleri

Londra, 7 (Radyo, saat 18) — Avam kamarasında, Norveçteki
harb vaziyeti hakkında iki gün sürecek olan münakaşaya bugün, baş-
vekilin izahatı ile başlanmıştır.

Çemberlayn, İngiliz kuvvetlerinin Trondhaymdan çekilmesi bahsini
ile söze başlamış ve geçen izahatında bunu bildirirken söylediği gibi,
askerlerimizin naklinin bir tek zayıf vermeksizin yapıldığı noktasını
da tekrar durmuştur. Başvekilin verdiği izahata göre, yalnız, asker-
lerimizin İngiltere'ye nakli esnasında, on beş Alman tayyaresinin hü-
cumuna uğramış ve bombardman neticesinde yalnız bir İngiliz, bir
de Fransız muhribi batmıştır.

Başvekil, askerî harekât hak-
kında malûmat vermemiş; yalnız,
zayıflarımız ve bıraktığımız askerî
malzeme hakkındaki mübalâğaları
tekrar etmiş, Almanların bizden
pek çok zayıf verdiklerini, bu
muharebelerde Alman ordusunun
karada mağlûb edilemeyeceği fik-
rinin ne kadar yanlış olduğunu
ispat edildiğini söylemiştir.

Trondhaym cephesinden askerle-
rimizin geri alınması hâdisesinin,
diğer memleketlerde hâsıl ettiği a-
kislere geçen başvekil, bunun
Fransada gayet büyük bir tasvib-
le karşılandığını, Türkiye'nin iti-
madını hiçbir şekilde kaybetme-
miş olduğunu, Mısırda, Akdeniz
(Devamı 2 inci sayfada)

MİLLÎ PIYANGO

Bugün Ankara'da yapılan çekilişte
kazanar numaralara ait

TAM LİSTE

3 üncü sayfamızdadır.

Bulgaristan Buhranın tehlike noktası, imiş!

Almanlar garp cephesinde yeni bir taarruzdan bahse başladılar; bu, hücumun başka istikamete olacağına delil sayılıyor

Bern, 7 (A.A.) — Havas:

Baseler Nachrichten gazetesi-
nin Berlin muhabiri, Alman mah-
fellerinde haftalardanberi ilk defa
olarak yeniden garp cephesinde
bir taarruz ihtimalinden bahsedil-
diğini kaydelemektedir.

Muhabir, Almanya ne zaman
başka istikamette bir hareket ha-
zırladı ise Berlinin böyle şayialar
çıkaracağını ilâve etmektedir.

Muhabir, aynı zamanda bir
kaç gündenberi Alman propagan-
dasının karışık ve kafa karıştıran bir ha-

va yaratmak için bütün gayretle-
rini sarfettiğini kaydetmektedir.
Çıkarılan şayiaların içinde Çem-
berlayn ile Reyno arasında yapıldığı
iddia edilen telefon muhabe-
resi bilhassa nazarı dikkati celbet-
mektedir. Berlindeki ecnebî muha-
birleri bu şayialara Macaristanın
ismi karıştırıldığını ve Romanya
hakkında da ihtiyatlı bir lisan
kullanıldığını müşahade eylemek-
tedirler. Bulgaristan ise bilâkis
Yugoslavya ve Yunanistandan zi-
yade "buhranın tehlike noktası"
olarak gösterilmektedir.

Alman casusları İngiliz ve Fransız Başvekilleri- rinin telefon konuşmalarını dinlemişler!

Ticaret heyetimiz Bükreşte

Bükreş, 7 (A.A.) — B. Berkin
riyasetindeki Türk ticaret heyeti
dün Bükreş'e gelmiştir.

Ayvalık ve Dikilide hafif zelzele

İzmir, 7 (A.A.) — Evvelki gece
saat 1,40 da Dikilide üç saniye
süren hafif bir zelzele olmuştur.
Hasar yoktur.

İzmir, 7 (A.A.) — Ayvalıktan
bildirildiğine göre, dün gece 1.35
de Ayvalıkta birbirini takip eden
üç zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Almanlar Norveçin şimaline tayyare gönderiyor Narvik önünde demirli bir İngiliz muhribi bombalandı

(Yazısı 2 inci sayfada)

Tetkik

Norveç üzerinde kopan kıyametin asıl sebebi:

DEMİR

Harbe devam edebilmesi için Almanyanın ne kadar demire ihtiyacı vardır?

Norveç üzerinde kopan kıyamet, orada muhtelif milletlere mensup insanların kan akıtmalarına sebep, Norveçin demir madenleridir.

İngilizler, bu demir madenlerini Almanyaya karşı kapamak azmin dediler; Almanlar ise demir madenlerinin efendisi olmak istiyorlar. Zira bir harbi kazanmak için petrol olduğu kadar demir madenine de ihtiyaç vardır.

Demir madeni öyle bir cevherdir ki Alman zekâsı bile onun boşluğunu doldurabilecek bir şey keşfedemez.

Demir çelik demektir ve çelik ise herşey demektir.

İsveç madenleri, Almanyanın demirini senelerden beri temin etmekte idiler. İskandinav memleketlerinin bitaraf kalmaları Hitler için bir destektir, ve bu devletler bitaraf kaldıkça demir bu memleketlerin kara sularından istifade ederek menzili maksuduna varıyordu. Harbin bidayetindenberi binlerce demir madeninin mahsulü bu sayede Alman limanlarına naklolundu. Norveçte de haliza, zirde yapılan muharebeler bu yolu kapamış olduğundan bütün dünya Nazi harbinin demiriz devam edip edemeyeceğini merakla beklemektedir.

Almanyanın, bu harbe devam edebilmesi için ne kadar demire ihtiyacı vardır? Bunu Hitler ve erkânından maada tam olarak kimse söyleyemez.

Maamafih geçen senelerin demir istihlakını ve Göringin dört senelik plan neşriyatını göz önünde bulundurarak şu mütaleaları serdebiliriz:

1938 senesinde, bütün dünya silahlanma yarışına çıktığı zaman Alman ve Avusturya firmalarının 26 milyon ton çelik temin ettikleri görüldü.

Bu çeliğin temin eden demir madeni hurda demirdir.

Almanyanın ithal ettiği madenlerden 15 milyon ton çelik meydana getirdiğine bakılırsa, kalan 14 milyon ton çeliği meydana getirmek için kullanılan hurda demirin çok mühim bir yekün tuttuğu görülür.

Harbin başlamasıyla beraber Almanyanın ithal ettiği demir madeni mühim surette eksilmiştir.

...

Vaziyeti iyice kavrayabilmek için Alman ağır sanayiinde kullanılan demir madeninin üçte ikisinin ithal edildiğini söylemek lazımdır.

Hitler iktidar mevkine geçtikten sonra, demir ithalatı için yeni nakliye yollarını yapmıştır.

Çekoslovakya ve Polyanın demir madenleri bile o madenlerin ihtiyacını karşılamaz. Hitler sim-dilik o memleketlerin demirine ihtiyaç duymuyor. Biz burada Almanyaya ve Avusturyanın müşterek ihtiyaçlarını tetkik edelim.

1938 senesinde İthal olunan 22 milyon ton demir madeni 15 milyondan biraz fazla çelik verdi.

Almanya harp hazırlıklarını yaparken ihtiyacının üçte beşini İsveç'in beşte birini Loren (Fransa, da) in temin ettiklerini gördü. Diğer itinaat Norveç, İspanya, Şimali Afrika gibi deniz aşırı memleketlerden yapıyordu.

...

Harp vukuunda, deniz aşırı memleketler tarafından yapılan ihracatın duracağını hesapladılar. Almanyanın en çok üzüldüğü nokta Sar havzasıydı. Zira orası harp muntakası idi ve bu boşluğu kapamak lazımdır. Göringin dört senelik bir plan yapması işte bu yüzden.

1938 senesinde - sulh zamanında - Almanyanın demir senayii şöyle idi:

Kendi topraklarının temin ettiği maden: 13,750,000 ton. Bu madenlerden elde edilen demir: 4.041.000 ton.

	Ton maden	Ton demir
İsveç	8992000	5480000
Lüksemburg	1718000	515000
Yunanistan	249000	120000
İsviçre	121000	34000

Yekün 11080000 6149000

Demek oluyor ki, ithal ettiği bu madenler tesviye neticesinde yüzde 40 nisbetinde halis demir veriyor. Almanyanın şimdi mahrum kaldığı madenlerinin miktarı şudur:

	Ton maden	Ton demir
Fransa	5056000	2053000
Afrika	2223000	1195000
Norveç	1118000	726000
Nüfondlend	1122000	584000
İspanya	1083000	510.000
Brezilya	122000	80.000

Yekün 10734000 5148000

Demek oluyor ki, 10,734,000 ton demir madeni ana 5,148,000 ton halis demir temin etmiş oluyordu.

Almanyanın kendi sınırları dahilinde bulunan madenlerden iki milyon ton demir elde etmesi için altı milyon tondan fazla demir madenini işletmesi elzemdir. Bu anlamda için pek çok kok kömürü sarfolundugundan elde edilen demir pahalıya mal oluyordu.

Salzgitter madenlerini işletmek için yeni fırınlar kuruldu; bu suretle, senede beş milyon ton demir elde olunacak ve ablukanın tesiri bu cihetten biraz hafifleyecektir.

Hitler Norveci istila etmekle İsveçten aldığı demir madenlerini kendi hesabına olarak, zarara sokmuş oluyor, zira dünyanın en zengin madenleri olan Kiruna Narvik'e çok yakındır.

Narvik, büyük mikyasta ve geniş bir limandır. Senenin bütün mevsiminde açık bulunur, yani denizi buz tutmaz. Limanda bugün, faaliyet durmuş bulunmaktadır.

Lulea yolu emniyetli ise de senenin dört ayında buzlarla kaplıdır. Buradan senede dört buçuk milyon ton ihrac olunurdu. Okselosund ve Botniya körfezi üç buçuk milyon ton temin etmekte idiler.

Bütün yollar kapansa bile, İsveçin Almanyaya ile ticari münasebati devam ettikçe, İsveç sekiz milyon ton demir göndermekte devam edecektir.

Eğer İsveç demir göndermezse Almanyaya harbe devam edemez; Hitler bunun önüne geçmek için bütün memleketin hurda demirlerine müracaat edecektir.

Demir, petrol gibi değildir. Eskidükçe firmalara gönderilir ve yeni den işe yarar bir şekilde konur. Bu "devri daim" Almanyada sayıları dikkat bir sür'atle vücut bulur. Bu hurda demiri toplamak için hususî teşkilat kurulmuştur.

Almanya, icab ettiği takdirde, Polonya, Çekoslovakya ve Danimarkadan hurda demir alabilecektir. Meselâ, bu memleketlerde ekonominin bakımından ehemmiyeti olmayan binlerce kilometre uzunluğundaki demir yolları bu maksatla sökülecektir. Okyanusa açılmıyan binlerce tonluk gemiler parçalanacaklardır.

...

Almanya, abluka yüzünden harbe sıkıntılı bir şekilde devam edecektir. Ortaya yeni yeni, halledilmesi lâzım gelen meseleler çıkacaktır. Vaziyet öyle bir raddeye gelecektir ki, Alman ekonomisi yıkılmakla dünyanın sulha kavuşması, nî temin edecektir.

Holandada casuslar

Bahriyeye ait vesikaları Almanyaya ifşa edenlerden biri daha yakalandı

Amsterdam, 7 (A.A.) — Hollanda, casusluğa karşı şiddetli tedbirler almakta devam ediyor.

Hollanda makamları, casuslukla suçlu bir kadın ve bir erkek daha tevkif etmişlerdir. E.kek, söylediklerine göre, bir müddet evvel Holandada bahriyesine ait vesikaları

Makedonyalılar Yunan Kralı ve Başvekil önünde tezahürat yaptılar

Atina, 7 (A.A.) — Mirina Tsayezî yeni demiryolu, pazar günü, Kral Yori, Velihaht Prens Paul ve bir çok sivil ve askerî devlet memurları huzurunda işletme açılmıştır.

Demiryolları nazırı Nikolaidis bu münasebetle söylediği bir nutukta, hükümetin büyük nafia işleri programından bahsetmiş, bu programın tatbiki için 7 milyar 324 milyon grahami tahsis edilmiş olduğunu bildirmiş ve iki sene süren inşaatın sonra açılan Mirina Tsayezî demiryolunun Elen tek-nisienleri ve Elen sermayesile vücuda getirilmiş olmasını teberrüz ettirmişti.

Bu münasebetle, Makedonyada, Kral huzurunda, Kral'a, Velihaht da ve hükümet reisi Metaksas'a karşı samimi halk tezahürleri yapılmıştı.

Kral ve Velihaht, bundan sonra Amfipolis'e giderek, Amerika Birleşik devletlerinin Atina elçisi Mak Veaght'ın gayretile dikilmiş olan tarihi Amfipolis arslanı heykelini görmüşlerdir. Bu ziyaret esnasında Mak Veaght da bulunmuştur.

Kral, bundan sonra da Kavala'ya ziyaret etmiştir.

Alman propağandası İspanyol Fasında anormal askerî hareket görülmüş

Paris, 7 (A.A.) — İyi malumat almakta olan mahafil, bazı memleketler effkârı umumiyesi üzerinde tesir ıera etmek maksadile Alman propagandasının her gün bir takım İngiliz harb gemileri ile torpito muhriblerinin tahrib edilmiş olduklarını bildiren tebliğler neşretmekte olduğuna işaret etmektedir.

Aynı mahafil, hakikat halde yalnız bir tek zırhlı geminin, Royal Oak'ın zayı olmuş olduğunu beyan etmektedirler.

Diğer taraftan bu mahafil, Alman menbalarından teressüh eden ve İtalya alayhindeki birtakım rüsaaleler negredilerek bunların Yugoslavyada tevzi edilmiş ve İspanyol Fasında anormal birtakım askerî hareket görülmüş olduğuna dair olan sayıiaları kat'i surette tekbiz etmektedirler.

Ticaret filolarının verdiği zayıat

Londra, 7 (A.A.) — Amirallik dairesi negretmiş olduğu bir tebliğde 29 nisan tarihinde hitama e-ren hafta içinde İngiltere ile bitaraf memleketler ticaret filolarının uğramış oldukları zayıatın 8.445 tona baliğ ve bunun 6.689 tonunun İngiliz ticaret donanmasına ait olduğunu bildirmektedir.

Ticaret gemileri için kafilere sisteminin ihdasındanberi 24.555 ton hacme baliğ gemilere İngiliz ve Fransız donanmaları tarafından refakat edilmiş olduğu ve bu suretle kafilere halinde hareket eden gemilerden her 594 ü başına bir geminin ziyaa uğramış bulunduğuna ilâve edilmektedir.

Kafale halinde hareket eden bitaraf gemilerin zayıatı üçtür. Yani 970 gemi başına bir gemidir.

Diğer taraftan amirallik dairesi, Alman ticaret donanmasının 1 nisanndan bugüne kadar uğramış olduğu zayıatın takriben 300 bin ton olduğunu ve bu zayıatın bilhassa Norveç hareketi esnasında vukua gelmiş bulunduğuna tasrih etmektedir.

Bu gemiler arasında askerî nakliye gemileri ile işe gemileri vardır.

Amirallik dairesi, Almanların ticaret donanmaları zayıatı yekünunun 600 bin tona yani Almanyanın harbin başlangıcında malik olduğu gemiler miktarının yüzde 15 ine baliğ olduğunu tasrih etmektedir.

Almanyaya ifşa etmiş olan eşhasın cürüm ortağıdır. Kadın ise casusluk suçile Belçikada tevkif edilen İjmoidenli bir iş adamının karısıdır.

SONRA GELEN Haberler

Çemberlâynın nutku

(Baştarafı 1 inci sayfada)
tehlikesi üzerine, müdafaa tedbirlerine müracaat edildiğini işaret etmiş, aksülamelin en fazla İsveçte görüldüğünü söylemiş ve İsveç matbuatında, İngilterenin, bitaraf-lara yardım edemeyeceği, her memleketin kendi kuvvetine güvenmesi lâzımgeldiği şeklindeki yazılara teessüf ettiğini bildirmişti.

Başvekil bundan sonra, İngilizleri Trondhaym cephesinden geri çekilmeye icbar eden sebeblere geçmiş, bu arada Alman kuvvetlerinin çok üstün olduğunu, Alman takviye ktlarının gelmesine mâni olunamadığını, bunun üzeri-ne mukavemette ısrar etmenin manasız olacağını söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

"Trondhaym cephesinde, Norveç başkumandanlığının bu noktada âcil müdahale etmemizi ve her ne olursa olsun Almanlara burada hücum edilmesini istemesi üzerine harekâta giriştik. Fakat kendileri düşmana mukavemet edemeyecek bir vaziyetteydiler ve düşman, memleketin birçok içeri noktalarına kadar girmiş bulunuyordu. Bu sermit altında, biz de daha fazla yardım edemedik. Zira, maksadımız ve taahhüdümüz mümkün olan yardımı yapmakta ve buna da ancak, Norveçlilerin mukavemeti mevcut kaldığı müddetçe devam edebiliydik. Zannedersem, bizim yerimizde kim olsa böyle hareket edecekti ve fazlasını da kimse yapamazdı."

Başvekil, bu cephede Almanlara mukavemetin ancak, Norveç on-lardan evvel istila ederek sevkli-geçs noktalarını, nakliye yollarını ele geçirmekle mümkün olacağını, halbuki, Norveçin istilasını İngilterenin daha evvel hiç bir şekilde düşünmediğini ve düşünmeyeceğini söylemiş, Almanların bu gibi sevkli-geçs üstünlükleri elde ettikten sonra ancak iki türlü mukavemet imkânı kaldığını ilâve etmiştir. Bu imkânlar evvela, hava

üslerine mani olmak, ikincisi, nakliye yollarını kesmekti. Almanlar ele geçirdikleri hava üsleri vasıtasile İngiliz kuvvetlerine fazla bir zayıat verememişlerse de, nakliye yollarını ellerinde bulundurarak, askerlerini daima takviye etmek imkânını bulmuşlardır. Bu vaziyet karşısında bizim de Trondhaym'deki kuvvetlerimizi ancak gerek karadan, gerek denizden, gerek havadan kuvvetli bir takviye ile mukavemette tutabiliriz. Halbuki, buna gayret sarfedeceğimize, kuvvetlerimizi oradan nakille, başka bir noktada şiddetli harekete karar vermiş bulunuyoruz.

Çemberlâyn, Norveçte muharebelerin devam ettiğini, mağlûbiyet ve galibiyet terazisinin henüz kat'i olarak bir tarafa eğilmemiş olduğunu, harbi hangi tarafın kazanacağına dair şimdiden bir hüküm verilemeyeceğini söylemiş, Norveç Kralının ve hükümetinin henüz memleket topraklarında bulunduğunu işaret etmiştir.

Başvekil bundan sonra, Norveç vaziyeti hakkında yapılan şiddetli tenkitlere geçmiş, demokraside tenkit olması herşey geldiğini, fakat tenkidî yapanların gerek kendilerini, gerek bunun memleketle gireceği zararı müdafaa edebilmeleri için ettiğini söylemiş ve şöyle demiştir:

"Vaziyetten şu veya bu nazırı mes'ul tutmak doğru değildir. Alman herhangi bir neticede harb kabinesi nazırlarının aynı derecede mes'uliyetleri olması icab eder. Zira harb kabinesi bir küll halinde çalışmaktadır ve arkadaşlar arasında hiçbir ihtilâf yoktur. Onların her biri bir tek düşünceyle hareket etmektedir ve bu düşünce de harbi yezanmak hususunda en fazla ne gibi yardım edebileceğidir."

Çemberlâyn, harb kabinesinde, Çöçil, Henki ve bizzat kendisi gibi, nazırlıkta tecrübe sahibi kimselerin bulunduğunu, Çöçile harbi idare hususunda geniş salâhiyetler

verilmiş olduğunu ve kendisinin erkânharbiye ile daimi ve sıkı temasta bulunmak hususundaki arzusu üzerine bunun da temin edildiğini söylemiş; askeri harekâtın günden güne inkişaf ve şiddet göstermesinde bilhassa Çöçilin âmil olduğunu ilâve etmiştir.

Burada, mebuslardan Loyd Coro, Çöçilin, harb harekâtını idare etmekte ve onun vâzifelerinden sonra, bahriye nazırlığında da kalıp kalmıyacağını sormuş, Çemberlâyn buna:

— Evet, cevabını vermiştir.
(Avam kamarasında münakaşalar bu anda devam etmekte ve muhalefet liderlerinden Atli söz söylemektedir. Ondan sonra yine muhalefet liderlerinden Sinkler söz alacaktır.)

Norveç harbi

Londra, 7 (A.A.) — Harp sahanelerinden gelen haberlerin dikkatli tetkiki, Alman hava kuvvetlerinin, son dört hafta içinde mühim zayıata uğradığını göstermektedir.

Bütün cepheelerde İngiliz hava kuvvetlerinin zayıatı 42 tayyaredir. Buna mukabil, Almanyaya 138 tayyare kaybetmiştir. Bundan başka 97 Alman tayyaresi de ya muhtemel olarak tamamile harap olmuş yahut da ciddi hasara uğramıştır.

MÜTTEFİKLER NARVIKTE TAZYİKE DEVAM EDİYOR

Londra, 7 (A.A.) — Müttefikler, Narvikte düşmanı tazyikle devam ettirmektedir. Bununla alakadar olarak, Alman haberlere göre, Norveçliler, Narvik'i İsveç hududuna bağlayan maden demiryoluna varmışlardır.

Bir İsveç menbarmdan alınan habere göre, müttefiklerin tazyikinden kurtulmak için, Almanlar, şimali Norveç'e durmadan tayyare göndermektedirler.

Diğer taraftan Finlandiaya rayosunun verdiği bir habere göre, Botni körfezinde Kvarken'i kapayan buz tabakaları, 70 senecanberi görülmüşlerince şiddetli bir kıştan sonra, çözölmeye başlamıştır. Almanyaya ile İsveç'in Lulea limanı arasındaki demir madeni nakliyat yolu, Kvraken'den geçmektedir.

Norveç'in diğer muntakalarında da çarpışmalar devam etmektedir. Norveçliler sarp Gul vadisinde mevzilerini hâlâ muhafaza etmekte ve cenubi Norveçte Gerilla harbinin devam eylemekte olduğu biz-zat Almanlar tarafından da kabul olunmaktadır.

NORVEÇLİLER ALMANLARI TUZAGA DÜŞÜRDÜ

Stokholm, 7 (A.A.) — Aftonblad gazetesinin Norveç hududundan aldığı haberlere göre, Stören'in cenubi şarkisinde Rognes ile Singas arasında şiddetli bir çarpışma olmaktadır. Norveçliler, kendi mevzilerine yaklaşmak isteyen Almanları bir tuzaga düşürmüş olduklarını bildirmektedirler.

BİR İNGİLİZ MUHRIBİNE BOMBA İSABET ETTİ

Berlin, 7 (A.A.) — Alman umumi karargâhı bildiriyor: Narvikteki vaziyette bir değişiklik olamamıştır. Alman tayyareleri İngiliz yürüyüş kollarını dağıtmışlardır. Narvik önünde demirli bulunan bir İngiliz muhribine orta capta bir bomba isabet etmiştir. Sundesland tipinde bir deniz tayyaresi batırılmıştır.

Şimalde doğru ilerleyen Alman kıtaları Mosjoen'e vâsil olmuşlardır.

Skajerakta bir düşman tahtelbahirî batırılmıştır. Alman körfezi üzerinde iki İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. Garb cephesinde kayda değer bir şey yoktur.

Stokholm, 7 (A.A.) — Steinkjer cephesindeki Norveç kuvvetleri, Narvik etrafında faaliyette bulunan müttefik kuvvetlerle ittibatı tesis etmek üzere Mosjoen, Mo ve Bodö istikametinde ilerlemektedir.

Aynı zamanda Alman kıtaları da aynı muntakaya doğru ilerlemektedirler. Bu yarışın neticelerini şimdiden tahmin etmek mümkün değildir.

Namsos halkı feci bir vaziyettedir. Diğer cihetten İsveç gazetelerinin muhabirleri Norveç ordusunu kumandanlarının Koht tarafından geçende Londrada yapılan beyanatı tamamile tasvip ettiklerini bildirmektedirler.

ZAYI — 4233 sicil numaralı arabacı ehliyetnameli zayı ettin. Yeri, sını alacağından -eskislin hükme yoktur.

Ali oğlu İsmail Kırıcı

Alman casusları

Paris, 7 (A.A.) — Resmen bildiriliyor:

Alman basını, bu sabah, 30 Nisan'da saat 22 den saat 22.25 e kadar İngiliz Başvekil Çemberlâyn ile Fransız Başvekil Reno arasında vukua geldiği iddia edilen bir telefon muhaveresini bütün teferriatle bildiren bir tebliğ neşretmektedir. Alman tebliğine göre bu muhaveresinin esnasında Akdenizdeki hareket planları görüşülmüştür.

Bu haberler, gerek hiçbir suretle vukubulmamış olan telefon muhaveresi, gerek müttefik hükümetlere izafe edilen niyetler bakımından tamamile yalandır. Çöktanberi, Alman propagandası, kendi usullerinin bu derece mükemmel bir nümunesini vermemiştir.

İKİ TEHLİKE, BİRİBİRİNİ İTHAM EDİCİDİR

Paris, 7 (A.A.) — Havas: İtalya, Almanyayı takip edecek mi? Fransız gazeteleri, bugün de bu suali sormaktadır.

Umumi kanaat şu merkezdedir ki Almanyaya, İtalyayı kendi içinde yürütmeye sevk için şiddetli tesir ıerasına devam eylemektedir.

Populaire gazetesinde Leon Blum diyor ki:

"Fikrimce, Musolini, Avrupanın cenubu şarkisinde, Hitlerle tam anlaşma halinde bulunmadana herhangi bir tegebüise gümeyecek ve İtalyanın Avrupanın cenubu şarkisindeki herhangi bir harekati, Hitlerin garb cephesinde kuvvetli bir harekati ile tevhid edilmiş bir halde kendisini gösterecektir.

Fikrimce, Balkanlar, Tuna ve yahut Holanda - Belçika şıkları karşısında bulunmuyoruz. Bu iki tehlike, birbirinden ayrı değildir.

Bunlar birbirlerini itham edicidir. Eğer birisi yaklaşırsa, ötekisi uzak olmaktadır."

Ordre gazetesinde de Pertinaks şöyle diyor:

"İtalyanın gayri muharipliği, yalnız bilfiil ateş etmediği manasındadır. Gayri muhariplik formülü, İtalyanın askeri hadiseler üzerinde tesir ıerasına çalışmadığı demek değildir. Eeasen bugün yapmakta olduğumuz harb, kelimenin tam manasıyla askeri olmıyan birçok unsurlara da yer ayrılmaktadır. İtalyanın gayri muharipliği, hakikatte mücadeleyle bir derece istirak manasına gelir bir tarzda idare edilmektedir.

Gayrimuhariblik formülünün iki totaliter devlet arasında kombine edilmiş olmasına inanmak güçtür."

İsveç, Rusyanın yardımına güvenmiyor Siyasî mahfeller, Rusyanın İsveç bitaraflığının muhafazasında büyük menfaati olduğuna inanıyorlar

Stokholm, 7 (A.A.) — İsveç gazeteleri, Kral Gustave ile Hitler arasında teati edilmiş olan mektuplar hakkındaki haberleri ıktibas etmekteyseler de bunlar hakkında başmakalelerinde tefsirlerde bulunmamaktadırlar. Berlindeki İsveçli muhabirler, diplomasi temayülleri mucibince, bu mektuplar metninin negredilmeyeceğini beyan etmektedirler.

Siyasî İsveç mahafil, Rusyanın İsveç bitaraflığının muhafazasında büyük bir menfaati olduğunu pek âlâ bilmektedirler.

Fakat bu mahafil, Rusyanın yardımına pek fazla ıtimat etmemekte, yalnız herhangi bir tecavüze karşı kendisini himaye etmek için İsveçin kendi kuvvetine güvenmektedirler.

KADARGELEN Haberler

İtalya harbe karışır

Sovyet Rusya siyasetini değiştirecek

BİR KAC SATIPLA HADİSELER

Dahilde:

Romanya hükümetince Erzincan'da yapılacak Kral Karol köyünün planlarını hazırlamaya memur edilmiş Romalı mimarlarınca Florin, Erzincan'a gittir.

Vall ve Belediye reisi Dr. Lütfi Kınar, halkın gehir işleri hakkındaki şikâyetleriyle çok yakından alakadar olarak bunları günü gününe takip ettirmeye karar vermiştir. Bilhassa bu maksatla belediyede bir neşriyat bürosu kurulmuştur.

Eğret ve ekalliyet mektepleri müdrileri dün toplanarak ders kesimi, kütüphane ve mekteplerin tekrar tedrisata başlama tarihlerini tespit etmişlerdir.

Verilen kararlara göre, İtalyan mekteplerinde ders kesimi 20 Mayıs, imtihanlar 3-15 Haziran ve tedrisata başlama 15 Eylülde olacaktır. Amerikan mekteplerinde 20 Mayısta ders kesimi, imtihanlar 23 Mayıs-13 Haziran olacaktır. Fransız mekteplerinde ders kesimi 20 Mayıs imtihanlar 10-22 Haziran, yeni yıl tedrisatı Fransız mekteplerinde 16, Amerikan mekteplerinde 17 Eylülde olacaktır.

Ekalliyet mektepleri de tedris vaziyetlerine bu hafta içinde maarif müdürlüğüne bildireceklerdir.

"Bayer" aspirinlerinin taklitlerini yapanlar dün polisçe yakalanmışlardır. Ambalajları itibarıyla hakikiden hiçbir farkı olmayan bu aspirinleri piyasaya sürülen, zabitanın takibinde bağladığını haber almca bazı tedbirleri başvurmuşlar, fakat bazı takiplerden sonra meydana çıkarılmışlardır.

Bu aspirinlerin. Yanyak adında bir beyaz ezacı tarafından terkip edilmiş, ambalajlarının da Sirkeci'de E. Samsun caddesinde David Dizenin bahanesinde basıldığı, Tahtakalede bulunan David'in de ambalajları yapıldığı ve kullandığı de çinkograf Mıgırdı tarafından imal olduğunu anlaşılmıştır. Suçlular elde edilen iddia ve kağıtlar ve ambalajlarla beraber dün mahkemeye verilmişlerdir.

Bundan bir müddet evvel Tarlaabağında Evgeniya adında bir kız öldü. 45 yaşlarında Angelosun muhabbesi sona ermiş ve dün birinci ağır ceza mahkemesinde müddetini tamamlayan suçu taammüden işlediği belirlenmiştir. Muhakeme müdafaa ve karar için başka güne kalmıştır.

Haber verildiğine göre, milli piyango idaresi 19 Mayıs gençlik bayramını münasebetle mutad keşide haricinde fevkalade bir piyango tertib etmiştir.

19 Mayıs günü stada yapılacak piyango teahhüratını takiben stad, yeni kurlerle çekilecek bu piyango, büyük ikramiyesi 50 bin lira olan 200 bin biletli ihtiva etmektedir.

Bu keşide için onda bir bilet yedinci tam bilet ihdas edilmiştir.

Akdenizde vaz'yetin gerginleşmesi, deniz yoluyla gelen bazı eşya fiyatlarında yükselişli mucip olmuştur.

Alakadar makamların tespit ettiği göre, fiyat yükselişli evvelâ kalyan, tenekeler, elektrik malzemesi üzerinde görülmüştür. Kalay 3 liradan 4 liraya yükselmiş, tenekeler fiyatları 50-60 nisbetinde artmıştır. Diğer bazı eşya üzerinde de aynı yükselişler görüldüğü yapılan şikâyetlerle anlaşılmıştır. Muhteliflerin vaziyetinden ve fırsattan istifadeye kalkışmaları anlaşılmaktadır. Bu vaziyetle beşeriyet veren muhteliflerin giderek takip edilmeleri kararlaştırılmıştır.

Haricte:

Şifregal Göringin kardeşi ve Şifregal fabrikalarının direktörü Şifregal gelmiştir.

İsveç hariciye nezareti, İsveç ile Hitler arasında notalar teahhüt edilmiş olduğunu teyit etmektedir.

İsveç Kralı, notasında İsveç'in muhafazasını muhafaza edeceğini belirtmektedir. Hitler de İsveç'in bitarafsızlığını riayet edeceğini teahhüt etmektedir.

Yunan Başvekili İtalyan elçisiyle görüşte Alman radyoları, Balkan hudutlarında pek yakında karışıklıklar çıkacağını yayıyor

Londra, 7 — İngiliz istihbarat nezareti dün akşam şu tebliği neşretmiştir:

"Son 36 saat zarfında, Alman radyosu ve Alman istihbarat servisleri, Balkan hudutlarında pek yakında karışıklıklar olacağına dair bir takım şayiaları pervasızca neşretmektedirler. Bu şayiaların büyük bir kısmı birbirini nakzetmektedir. Diğer bir kısmı da Berlinde neşredilip, neşirlerinden bir kaç saat sonra keza Berlinde tezkir edilmiş haberlerdir.

Maksat aşırıdır. Almanya, bu şayiaları yaymak suretile, kendi maksatlarının tahakkukunu kolaylaştıracak bir kararsızlık havası yaymak emelindedir."

Bu şayialar içinde en mühimi, müttefiklerin Yunanistan'a asker çıkarmak için uğraştıklarıdır. Alman gazeteleri müttefiklerin Yunanistan'ı işgal etmek ve burada kendilerine üsler hazırlamak istediklerini yayıyor ve İtalyan gazetelerinden bir kısmı da Alman gazetelerine bu yolda yardım ediyorlar. Çünkü Mareşal Balbo'nun gazetesi olmakla maruf olan Kurriyera Padona, müttefiklerin Yunanistan'ı gizlice işgal için hazırlıklar yaptıklarını yazmaktadır.

Londranın salâhiyetli mahfelle, bütün bu haberlerin tamamı esassız olduğunu ve müttefiklerin Yunanistan'a asker çıkarmayı hiçbir veçhile düşünmediklerini bildiriyorlar.

BİR UYDURMA DAHA!
Alman propagandasının diğer bir uydurması da İngilterenin Ankara elçisinin Sofyadaki temaslari mevzuu etrafındadır. Baştan aşağı hayal mahsulü olan bir Sofya telgrafında Alman ajanları sunları bildiriyor:

"Cumartesi günü Sofyadaki İngiliz elçiliğinde yapılan kabul resminde, Sir Huggessen, daha şimalde hareket icra etmesi meluz İngiliz orduları için, Bulgar arazisinden İngiliz askeri ve malzemesi geçirilmesini istediği söylenmektedir.

İngiliz gemilerinin, Yunanistan'ın şark sahili boyunca yaptıkları hareket hakkında Selânikten gelen haberler, büyük bir alâka uyandırmıştır."

YUNAN BAŞVEKİLİ İTALYA SEFİRİLE GÖRÜŞTÜ
Atina, 7 — Yunan Başvekili Metaksas dün İtalyanın Atina elçisiyle görüşmüştür. Akdeniz vaziyetinin mevzuu bahs edildiği tahmin olunuyor.

MUHTELİF ŞAYIA ve TAHMİNLER
Paris, 7 — Balkanlara dair muhtelif şayialar doluyor ve tahminler yürütülüyor. Umumi kanaate göre Almanya İtalyayı harbe sürüklemeye gayret etmektedir. Berlin İtalyayı Yugoslavyanın Dalmasya sahillerini işgal etmeye teşvik ediyor. Müttefiklerin Akdenizdeki kuvvetlerini arttırmaları bu maksatla izam etmektedir. Fakat İtalya şimdilik harbe girmeye mütemayıl görünmüyor.

Londra, 7 — Akdenizde tehlikeli vaziyetin zail olmak üzere bulunduğu gösteren alâmetler belirmektedir. Bir müddettenberi mezuhiyetle Londra bulunduran Romadaki İngiliz elçisi Sir Persi Loren dün akşam Roma'ya dönmüştür. Bugün İtalyan hariciye nazırı Kont Ciano ile görüşecek ve ne İngilterenin ne de Fransanın İtalyaya karşı hasmane bir tasavvurları olmadığını yolunda izahat verecektir.

Siyasi mahafilde, İngilterenin İtalya ile münasebetlerini idame etmek ve iyileştirmek istediği, Sir Persi Lorenin bu hususta İtalyan hükümetini tenvir edileceği beyan olunmaktadır.

dr. Akdenizdeki tahşidat hakkında İtalyan hükümeti tarafından İngiliz hükümetinden resmen izah talep edildiği hakkındaki haberler, Londra'da teyit edilmemektedir. Londra, mahafilde, Akdenizde endişe tamamen zail olur olmaz, alınan tedbirlerin lâğvedilebileceği temin edilmektedir. Bu serail altında, vaziyetin normal hale ircaısı İtalyanın hattı hareketine bağlıdır.

Dün Romada, bir dini yortu münasebeti kışsedeyapılanâyinde halkın tezahüratı İtalyan efkârıumumiyesinin de harbe alayhtar olduğunu gösteren bir delil olarak telâkki edilebilir.

Buâyinde ecnebi sefirlerle binlerce halk bulunmuştur. Papa bu münasebetle bir nutuk söylemiş ve harbin genişlememesi ve sulh için dua edilmesini istemiştir. Papa sulh sözünü söyleyince halk arasında müthiş bir alkış kopmuştur.

İtalyan gazeteleri şiddetli lisanını muhafaza ediyorsa da halk sulh tarafı bulunmaktadırlar. Napolide sulh lehinde tezahüratla bulunulmuştur.

SOVYETLERİN VAZİYETİ
Stockholm, 7 (A.A.) — Havas ajansından:

Siyasi İsveç mahafili, Rusların İtalyanın Almanyanın yanbaşında harbe girmesini hoşnutsuzlukla karşılayacakları mütaleasında bulunmaktadırlar.

İyi malûmat almakta olan mahafil, halihazırda Stockholmde Sovyetlerin büyük bir faaliyet sarfetmekte olduklarını ve Rus sefiri bayan Kollontayın İsveçten demir satın almak için müzakerelere girişmiş olduğunu beyan etmektedir.

Diğer taraftan Aftonbladetin Moskova muhabiri, Sovyetlerin Balkanlar da sarfetmekte oldukları faaliyetin Almanyaya aleyhine müteveccih hakikî bir ekonomik taarruz teşkil etmekte olduğunu beyan etmektedir.

Bu muhabir, İtalyanın harbe girmesinin Rusyanın harici siyasetinde birdenbire bir değişiklik vukuuna sebebiyet verebileceğini ilâve etmektedir.

Kremlinin siyasi mahafili, İtalyanın hattı hareketi karşısında duymakta oldukları memnuniyetsizliği gizlememektedirler. Sovyet gazeteleri, İtalyaya hücum etmekte sakınmakla beraber, sık sık bu memleketin İspanya

meskenleri, her türlü cemiyet ve klüp gibi teşekküllere ait binaları ve bunların telgraf vesaire gibi mersulerini, şahısların üzerlerini gece ve gündüz aramak ve bunlarda sübut vasıtaları olan yahut musadereye tâbi bulunan eşyayı zabıt ve radyo, telefon ve telsiz gibi bilcümle muhabere vasıtalarını kontrol ve icabında tatil veya menetmek.

2 — Memleketin inzibat ve emniyetini ihlâl etmek suçları ile emniyetli ve emniyetli umumiyet nezareti altında bulunanlar ve örfi idare altına alınan yerlerde muayyen bir ikametgâhı olmayanları ve şüpheli olan sair kimseleri örfi idare muntakasından çıkarmak.

3 — Türk ceza kanununun 189 uncu maddesinde yazılı olan si-lâhlarla alât ve cephanelerin ve dinamit, boğucu gaz, bomba ve buna mümasil alâtı muhrife ve

Türk - Yunan dostluğu Başvekilimizin bir Yunan gazetesine bevanatı

"Yunanistanın başına gelecek her tehlike, Türkiye için de tehliktir"

Atınada çıkan Elilikon Mellon gazetesi Ankaradaki muhabirinden aldığı kaydile Başvekilimiz Dr. Refik Saydamın ve Hariciye vekilimiz Şükrü Saraçoğlunun beyanatlarını neşretmektedir.

Başvekilimizin beyanatı şudur: "Elen - Türk dostluğunun kökleri tarihte ve iki milletin hısnılgımdadır. Bugün bu iki millet birbirlerini bir tek allenin efradı addedmektedir."

Bu suretile birleşmiş olan iki millet, birbirlerinin gerek sevinç, gerekse matemine, içten gelen bir duygu ile iştirak etmektedir.

Tarih ve tabiat tarafından yanyana konmuş bulunan bu iki milletin müsterek mukadderatının hislerine uygun tarzda inkıfapını temenni ederim."

Şükrü Saraçoğlunun beyanatı da şudur: "Türkler yalnız iyi gün dostu değildirler. Dostlarımızı kara günlerinde de yardım ettikimize, bütün tarihimiz şahittir. Yunanistan'a karşı olan dostluğumuz da derin, emin ve verimli bir sevgidir."

Kara gün görmememizi temenni ederim, lâkin arzumuz hilâfına olarak böyle bir güne karşılaşacak olursak Türk milletile Türk ordusu, Yunan milletinin yanbaşında mevki alacaktır. Çünkü Yunanistanın başına gelecek her tehlikeyi Türkiye için de tehlike addedmekteyiz."

MİSİRDA ALINAN TEDBİRLER
Kahire, 7 (A.A.) — Başvekil Ali Mehri paşa, Mısır topraklarını girip çıkmayı hükümet makamlarının müsaadesine tabi tutan bir emirname imza etmiştir.

İkinci bir emirname, müsaadeli veya müsaadesiz nezdlerinde müracaat emteleri bildirilmektedir.

Bu emirnamenin hilâfına hareket edenler hakkında ağır cezalar tatbik edilecektir.

mevaddı infilâkiye ve imaline yayan edevat ve vesaitin teslimi için emirler vermek ve bunları arayıp toplamak.

4 — Gazete, kitap vesair matbuaların tabı ve neğri veya hariceten ithalini menetmek ve sansür koymak.

5 — Kapağı veya açık yerlerde her türlü toplantıları menetmek ve cemiyetlerin faaliyetini durdurmak.

6 — Kahvehane, birahane, meyhane, tiyatro, sinema, bar ve emsali gibi umuma açık yerleri kapatmak, veya bunların açılma ve kapanma zamanını tayin ve tahdit etmek.

7 — Örfi idare muntakasına girip çıkmak isteyenler hakkında takyidat ve tahdidat koymak.

8 — Geceleri dolanmayı takyit veya menetmek.

9 — İcra Vekilleri Heyeti tarafından itihaz ve tebliğ edilen emirleri ve ilân edilen sair tedbirleri takip ve icra etmek.

Milli Piyango

TAM LİSTE

Bugün Ankardaki çekiliste kazanan numaralar

80.000 lira kazanan

34.203

20.000 lira kazanan

20.687

15.000 lira kazanan

20.284

10.000 lira kazanan

46.487

Sonları (8) ile biten numaralar

biler lira amorti alacaklardır.

5.000 lira kazananlar

1763 3393 6768

20052 40104

1.000 lira kazananlar

32132 6198 24845 30754 45602

3632 31257 42056 20910 49929

4624 4148 8507 20635 17822

40448 23735 15816 26141

42793 46993 15753 47585 33716 41357

12849 1465 37502 23884 7167 34600

1252 22325 17915 34314 37609 19789

40870 7776 9945 17554 46323 12684

2337 13459 24649 35211 49588 36705

60 lira kazananlar

357 496 583 716 718

773 860 902 1000 1199

1240 1290 1330 1372 1432

1491 1504 1611 1862 1870

2126 2290 2355 2536 2741

2855 3047 3079 3094 3193

3314 3491 3500 3657 3774

3953 4055 4180 4209 4336

5005 5099 5232 5326 5354

5372 5409 5431 5524 5661

5686 5692 5763 5847 5881

5946 5952 5957 6174 6206

6215 6397 6418 6496 6503

6530 6540 6569 6814 6998

7141 7269 7352 7430 7460

7654 8003 8072 8238 8253

8300 8320 8351 8398 8555

8665 8806 8836 8871 9034

9143 9361 9366 9627 9774

9859 9885 9885 10150 10288

10291 10315 10707 11340 11377

11493 11563 11789 11794 11870

11941 11982 12318 12336 12404

12558 12896 12921 13009 13078

13093 13121 12126 12240 13335

13501 13631 14012 14168 14184

14186 14196 14265 14543 14560

14651 14663 14778 14766 14789

14797 14913 15186 15459 15474

15635 15964 15980 16033 16215

16268 16317 16340 16425 26481

16532 16588 16703 16957 17001

17045 17079 17284 17318 17553

17707 17774 17916 18360 18429

18517 18910 19173 19182 19296

19468 19527 19543 19767 19852

19979 20019 20024 20072 20040

20101 20132 20138 20129 20244

20320 20429 20520 20595 20796

20799 20854 21021 21257 21266

21281 21345 21498 21593 21634

21637 21675 21714 21884 22013

22047 22157 22183 22262 22299

22339 22528 22769 22795 22840

22868 22940 23065 23125 23305

23319 23344 23599 23688 23691

23703 23772 23877 23880 23900

23941 24004 24177 24295 24710

24712 24749 24763 24832 24840

24847 24980 25424 25677 25705

25796 25890 25899 26070 26119

26247 26387 26495 26503 26899

26931 26952 27222 27244 27495

27561 27761 28147 28166 28312

28339 28393 28707 28898 29047

29111 29527 29559 29584 29738

29964 30076 30185 30286 30300

30300 30334 30515 30661 30713

30839 30906 30997 31039 31135

31249 31418 31478 31558 31652

31706 31771 31782 31789 31849

31882 31942 32050

33181 33262 33306 33412 33426 33477

336652 33660 33829 33914 33943 34161

34168 34188 34627 34823 34953 35226

35473 35494 35534 35747 35877 35893

35914 35929 35943 35945 36005 36013

36303 36343 6772 36929 37059 37193

37361 37989 37536 37671 37961 38291

38312 38777 39004 39123 39136 39323

39340 39345 39350 39400 39497 39545

39555 39587 39748 39813 39918 39948

40006 40085 40343 40357 40384 40470

40595 40798 40809 40825 40832 40957

41006 41146 41237 41390 41436 41467

41789 41792 41804 41813 41842 41865

